

KẾ HOẠCH

Phòng, chống mù lòa trên địa bàn tỉnh Quảng Trị Giai đoạn 2021-2025

A. Đánh giá phòng, chống mù lòa giai đoạn 2019-2020

Thực hiện Chiến lược quốc gia phòng chống mù lòa đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030 của Thủ tướng Chính phủ ban hành theo Quyết định số 2560/QĐ-TTg ngày 31/12/2016, UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 4422/KH-UBND ngày 09/10/2018 về Kế hoạch phòng chống mù lòa trên địa bàn tỉnh Quảng Trị giai đoạn 2019-2020, tầm nhìn đến năm 2030. Qua hai năm triển khai thực hiện, công tác phòng chống mù lòa trên địa bàn tỉnh đã đạt được một số thành quả đáng khích lệ.

I. Về thực hiện các mục tiêu phòng chống mù lòa đến năm 2020:

1. Mục tiêu giảm tỷ lệ người mù xuống dưới 4,5 người/1.000 dân: Tỷ lệ người mù là một chỉ số có tính chất ổn định trong thời gian 5-10 năm, hiện nay trên địa bàn tỉnh chưa có điều tra chính thức về tỷ lệ người mù. Với thời gian hoạt động 2 năm chưa thể có tác động đến tỷ lệ người mù, tuy nhiên theo số liệu của Hội Người mù tỉnh Quảng Trị, ước tính số người mù trên địa bàn tỉnh khoảng 3.000 người, tương đương 4,6 người/1.000 dân, mặc dầu chưa đạt mục tiêu, nhưng tỷ lệ này cũng đã tiệm cận với mục tiêu đã đặt ra và tương đương tỷ lệ người mù trên toàn quốc.

Quảng Trị là một tỉnh bị ảnh hưởng nặng nề của chiến tranh trước đây, điều kiện kinh tế, xã hội còn nhiều khó khăn là những yếu tố làm tăng tỷ lệ người mù, bên cạnh đó việc thay đổi mô hình bệnh tật: trẻ hóa bệnh đục thủy tinh thể, tỷ lệ đái đường gia tăng, tai nạn thương tích gia tăng... cũng làm tăng tỷ lệ người mù. Trong bối cảnh đó, duy trì được tỷ lệ người mù trên địa bàn tỉnh ngang mức chung trên toàn quốc là một thành quả quả lớn về phòng chống mù lòa trên địa bàn tỉnh.

2. Mục tiêu tỷ lệ phẫu thuật đục thủy tinh thể trên 2,5 người/1.000 dân: Đục thủy tinh thể là nguyên nhân hàng đầu gây mù lòa, đặc biệt ở độ tuổi trên 50 và giải pháp chủ yếu để điều trị đục thủy tinh thể là phẫu thuật thay thủy tinh thể. Từ năm 2015, Sở Y tế đã chỉ đạo các đơn vị triển khai phẫu thuật thay thủy tinh thể để giải phòng mù lòa cho người đục thủy tinh thể, đến nay có 2 đơn vị thực hiện phẫu thuật Phaco thay thủy tinh thể là Bệnh viện Mắt và Khoa Mắt Bệnh viện Đa khoa tỉnh. Năm 2019 có 2.554 bệnh nhân; ước tính năm 2020 có 2.500 bệnh nhân được phẫu thuật thay thủy tinh thể. Đây là mục tiêu mà các đơn vị đã tổ chức thực hiện vượt chỉ tiêu, đạt 152% năm 2019, là nỗ lực trong giải quyết mù do đục thủy tinh thể tồn đọng trong cộng đồng.

3. Mục tiêu tăng tỷ lệ người bệnh đái tháo đường được khám và theo dõi bệnh lý về mắt đạt trên 45%.

Bệnh đái tháo đường đang trở thành đại dịch nguy hiểm trên thế giới cũng như ở Việt Nam do sự gia tăng nhanh số lượng người mắc, hậu quả nặng nề của bệnh đối với sức khỏe và tuổi thọ, gánh nặng chi phí bệnh cho bệnh nhân và xã hội. Theo kết quả điều tra quốc gia bệnh không lây nhiễm năm 2015 tỷ lệ đái tháo đường ở Việt Nam là 5%, tỷ lệ người bệnh đái tháo đường có biến chứng mắt sau 10 năm là 80 % và trong đó 20 % cần can thiệp nhãn khoa, như vậy tỉnh Quảng Trị với dân số trung bình 650.000 người, ước tính số người bệnh đái đường trên địa bàn tỉnh khoảng 32.000 người mắc và khoảng 6.500 người có biến chứng mắt cần các dịch vụ chăm sóc nhãn khoa.

Với các hoạt động của chương trình phòng chống bệnh đái tháo đường, phát hiện và quản lý bệnh nhân đái tháo đường ngày càng được quan tâm, một số bệnh nhân đã tầm soát để phát hiện sớm các biến chứng đái tháo đường trong đó có biến chứng ở mắt, tuy nhiên do nhiều nguyên nhân, tỷ lệ tầm soát phát hiện sớm các biến chứng mắt ở bệnh nhân đái tháo đường còn rất thấp. Năm 2019 có 2.200 bệnh nhân đái tháo đường được khám tầm soát bệnh lý võng mạc, so với chỉ tiêu đặt ra chỉ đạt 75% kế hoạch. Nguyên nhân chủ yếu là do nhận thức về tầm soát biến chứng mắt ở bệnh nhân đái đường chưa cao và khả năng kiểm soát biến chứng mắt do bệnh đái tháo đường của y tế tuyến xã, huyện còn hạn chế về chuyên môn và trang thiết bị y tế.

4. Mục tiêu khám, phát hiện sớm, cung cấp dịch vụ khúc xạ và chỉnh tật khúc xạ học đường đạt trên 70%.

Tật khúc xạ ở học sinh là một tình trạng bệnh lý mắt khá phổ biến ở học sinh, có tỷ lệ 12-15% ở khu vực nông thôn và 30-40% ở khu vực thành thị, đây là một trong các bệnh lý nhãn khoa có tỷ lệ cao và đang có xu hướng ngày càng tăng thêm trong độ tuổi học đường.

Với sự hỗ trợ của Quỹ Phát triển cộng đồng tỉnh Quảng trị, Sở Y tế đã chỉ đạo Bệnh viện Mắt tổ chức khám cấp kinh miễn phí cho học sinh Trung học cơ sở huyện Triệu Phong và Cam Lộ, hơn 5.000 học sinh được khám và cấp 1.200 kính, số lượng này đạt tỷ lệ rất thấp so với lượng học sinh trên địa bàn tỉnh.

Quản lý tật khúc xạ học đường là một trong các nội dung của quản lý sức khỏe học sinh, tuy nhiên trong thời gian qua, công tác quản lý sức khỏe học sinh chưa triển khai được nội dung này, chưa có số liệu thông kê, báo cáo về khám khúc xạ, tật khúc xạ của học sinh nên không đánh giá được mục tiêu này. Về nguyên nhân chủ quan do nhận thức của trường học, phụ huynh và y tế cơ sở chưa quan tâm đến vấn đề khúc xạ học đường, chưa đưa nội dung quản lý tật khúc xạ vào một trong các nội dung bắt buộc trong quản lý sức khỏe học sinh, về khách quan đội ngũ nhân viên y tế học đường chưa được trang bị kiến thức và thiết bị để quản lý tật khúc xạ, hệ thống y tế tuyến xã, huyện là các đơn vị trực tiếp khám và quản lý sức khỏe học sinh chưa có đủ nhân viên y tế có khả năng khám, chẩn đoán tật khúc xạ, chưa được trang bị các thiết bị y tế cơ bản để phục vụ cho công tác khám, chẩn đoán tật khúc xạ, hơn nữa, chẩn đoán và điều trị tật khúc xạ chưa được Bảo hiểm y tế thanh toán chính vì vậy mà tỷ lệ học sinh được khám, quản lý tật khúc xạ chưa được đạt được mục tiêu đã đặt ra.

II. Đánh giá việc triển khai thực hiện các giải pháp phòng chống mù lòa

1. Tăng cường vai trò lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống mù lòa:

Sau khi UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 4422/KH-UBND ngày 09/10/2018 về Kế hoạch phòng chống mù lòa trên địa bàn tỉnh Quảng Trị giai đoạn 2019-2020, tầm nhìn đến năm 2030, Sở Y tế đã xây dựng Kế hoạch số 26/KH-SYT ngày 26/10/2018 về kế hoạch phòng chống mù lòa 2019-2020, bên cạnh các mục tiêu theo kế hoạch của UBND tỉnh, Sở Y tế đã xây dựng các chỉ tiêu hoạt động về khám sàng lọc các bệnh mắt, về phẫu thuật thay thủy tinh thể, về khám sàng lọc bệnh lý võng mạc/đái đường cho Trung tâm y tế các huyện thị để có cơ sở triển khai thực hiện. UBND các huyện cũng căn cứ và tình hình thực tiễn tại địa phương mình để xây dựng kế hoạch phòng chống mù lòa và triển khai thực hiện.

Hoạt động phòng chống mù lòa là một trong các nội dung của công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân, là nhiệm vụ của Ban chăm sóc sức khỏe nhân dân các cấp theo Quyết định số 122/QĐ-TTg ngày 10 tháng 01 năm 2013 của Thủ Tướng Chính Phủ phê duyệt chiến lược quốc gia bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân giai đoạn 2011-2020, tầm nhìn đến năm 2030, do đó UBND tỉnh không thành lập Ban Chỉ đạo riêng về nội dung này, đây là nhiệm vụ của Ban chăm sóc sức khỏe nhân dân các cấp.

Các địa phương đã đưa nội dung phòng chống mù lòa vào trong kế hoạch hoạt động y tế hằng năm và tổ chức đánh giá hiệu quả hoạt động, tuy nhiên việc thường xuyên chỉ đạo, bố trí nguồn lực cho các hoạt động phòng chống mù lòa nhiều nơi còn hạn chế, chưa có sự quan tâm đúng mức.

2. Củng cố, kiện toàn hệ thống chăm sóc mắt ở các tuyến:

Tuyến tỉnh:

- Đã phát triển và đổi tên Trung tâm Mắt thành Bệnh viện Mắt, theo đúng loại hình khám chữa bệnh của Luật Khám bệnh, chữa bệnh và Nghị định 109/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 của Chính phủ về Quy định cấp chứng chỉ hành nghề đối với người hành nghề và cấp giấy phép hoạt động đối với cơ sở khám bệnh, chữa bệnh.

- Bệnh viện Mắt và Khoa Mắt của Bệnh viện đa khoa tỉnh được đầu tư nhân lực và thiết bị y tế để đáp ứng nhu cầu hoạt động chuyên môn, với sự đầu tư đó các đơn vị đã triển khai được nhiều kỹ thuật chuyên sâu về nhãn khoa như chụp cắt lớp nhãn khoa, chụp mạch máu võng mạc, tiêm nội nhãn, laser điều trị các bệnh võng mạc...

- Bệnh viện Đa khoa khu vực Triệu Hải đã được đầu tư nhân lực và thiết bị, tuy nhiên chưa đủ điều kiện để hình thành được Khoa mắt như trong kế hoạch đã đặt ra.

- Bên cạnh đó Ngành Y tế cũng quan tâm công tác đào tạo để đáp ứng nhu cầu về nhân lực, giai đoạn 2019-2020 có 4 bác sỹ được đào tạo chuyên khoa sơ bộ; 01 đào tạo thạc sỹ và 01 đào tạo bác sỹ chuyên khoa II về nhãn khoa.

Tuyển cơ sở: Hầu hết các Trung tâm y tế trên địa bàn tỉnh đều có qui mô nhỏ, từ 100-200 giường bệnh, do đó không thành lập Khoa mắt, được lồng ghép trong chuyên khoa Mắt - Răng Hàm Mặt và Tai Mũi Họng để phù hợp với qui mô và nguồn lực y tế của các đơn vị. Các trung tâm y tế còn thiếu nhân lực nhãn khoa, tuyển huyện toàn tỉnh chỉ có 7 bác sỹ được đào tạo chuyên khoa mắt, tuy nhiên một số được bố trí các vị trí công tác khác, không đúng với chuyên ngành được đào tạo. Về thiết bị y tế

các đơn vị tuyến huyện chưa được trang cấp các thiết bị nhãn khoa cơ bản, do đó hoạt động chuyên khoa mắt ở tuyến huyện còn nhiều hạn chế.

3. Công tác truyền thông, giáo dục sức khỏe: Sở Y tế đã chỉ đạo tổ chức các chiến dịch truyền thông hưởng ứng Ngày Thị giác thế giới, Ngày Glô côm thế giới... để thu hút sự quan tâm của toàn thể cộng đồng và các cấp chính quyền, đoàn thể về chương trình phòng chống mù lòa.

Sở Y tế đã tổ chức các hoạt động truyền thông trên các phương tiện thông tin đại chúng như Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh và hệ thống truyền thanh tại cơ sở để đưa các thông điệp truyền thông đến mọi tầng lớp nhân dân về chăm sóc mắt và khuyến khích tiếp cận các dịch vụ chăm sóc mắt tại địa phương. Bên cạnh đó tổ chức truyền thông trực tiếp tại các buổi sinh hoạt cộng đồng, sinh hoạt đoàn thể như Hội phụ nữ, Hội Người cao tuổi... dưới nhiều hình thức phong phú nhằm thay đổi các tập quán có hại về chăm sóc mắt, khuyến khích các hành vi chăm sóc mắt đúng cũng như tiếp cận các dịch vụ chăm sóc mắt tại địa phương.

4. Tăng cường cơ hội tiếp cận của người dân với dịch vụ dự phòng, phát hiện sớm, điều trị và phục hồi chức năng mắt:

Khả năng tiếp cận dịch vụ khám và điều trị các bệnh mắt là một rào cản lớn trong công tác phòng chống mù lòa, Hiện nay, các kỹ thuật nhãn khoa chủ yếu được thực hiện tại Bệnh viện Mắt và Khoa Mắt Bệnh viện Đa khoa tỉnh, hệ thống y tế tuyến huyện chưa cung cấp đầy đủ dịch vụ nhãn khoa do đó người bệnh phải chuyển lên tuyến tỉnh để khám và điều trị các bệnh mắt, đây là một vấn đề khó khăn cho người bệnh trong tiếp cận dịch vụ.

Để tăng cường khả năng tiếp cận của người dân, Bệnh viện Mắt phối hợp với Trung tâm y tế các huyện, thị xã, thành phố tổ chức các đợt khám chuyên khoa mắt tại các trạm y tế xã, qua đó người dân tiếp cận được dịch vụ khám điều trị các bệnh mắt. Đặc biệt với sự tham gia của Hội Người cao tuổi ở các địa phương đã phối hợp tuyên truyền, vận động người cao tuổi là đối tượng nguy cơ cao về mù lòa tham gia khám, phát hiện và điều trị sớm các bệnh mắt. Trong khi hệ thống chăm sóc mắt chưa hoàn thiện thì đây là một trong các hướng để tăng cường khả năng tiếp cận của người dân, cần tiếp tục phát huy trong thời gian tới.

Sở Y tế, các ngành liên quan đã có nhiều nỗ lực trong thực hiện Kế hoạch phòng chống mù lòa của tỉnh giai đoạn 2019-2020, đã triển khai đồng bộ các giải pháp để hướng tới đạt các mục tiêu đã đặt ra, tuy nhiên do một số yếu tố khách quan cũng như chủ quan nên một số chỉ tiêu không đạt. Đặc biệt, năm 2020, do ảnh hưởng của dịch Covid-19, các hoạt động của chương trình phòng chống mù lòa không thực hiện đúng tiến độ, ảnh hưởng đến kết quả hoạt động của chương trình.

B. Kế hoạch phòng, chống mù lòa giai đoạn 2021-2025

Căn cứ Quyết định số 2560/QĐ-TTg ngày 31/12/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược quốc gia phòng chống mù lòa đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2030. Nhằm giảm tỷ lệ mù lòa, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống nhân dân, UBND tỉnh xây dựng kế hoạch phòng chống mù lòa trên địa bàn tỉnh, giai đoạn 2021-2025 như sau:

I. Mục tiêu:

1. Mục tiêu chung:

Tăng cường cơ hội tiếp cận của người dân với dịch vụ dự phòng, phát hiện sớm, điều trị và phục hồi chức năng mắt (gọi chung là phòng chống mù lòa), giảm tỷ lệ các bệnh gây mù lòa có thể phòng chống được, phấn đấu nhằm loại trừ các nguyên nhân chính gây mù lòa cho mọi người dân.

2. Mục tiêu cụ thể: Đến năm 2025

- Giảm tỷ lệ mù lòa xuống dưới 4,0 người trên 1.000 dân, trong đó: Giảm tỷ lệ mù lòa ở người từ 50 tuổi trở lên xuống dưới 12 người trên 1.000 dân; Tỷ lệ người dân được tư vấn, khám sàng lọc các bệnh về mắt trên 30%;

- Tăng tỷ lệ phẫu thuật đục thủy tinh thể lên trên 3,5 người trên 1.000 dân, trong đó: Tăng tỷ lệ phẫu thuật thay thủy tinh thể ở người mù do đục thủy tinh thể lên trên 95%;

- Tăng tỷ lệ người bệnh đái tháo đường được khám và theo dõi bệnh lý về mắt đạt trên 75%;

- Tăng tỷ lệ tật khúc xạ học đường được khám, phát hiện sớm, cung cấp dịch vụ khúc xạ và kính chỉnh tật khúc xạ đạt trên 95%.

II. Các giải pháp thực hiện:

1. Tăng cường vai trò lãnh đạo, chỉ đạo của các ban ngành, chính quyền các cấp về phòng, chống mù lòa.

- Ban Chỉ đạo chăm sóc sức khỏe nhân dân các cấp đưa nội dung phòng chống mù lòa vào trong chương trình hoạt động của Ban, thường xuyên đôn đốc, kiểm tra, giám sát và bố trí nguồn lực để thực hiện kế hoạch phòng chống mù lòa trên địa bàn của mình.

- Tổ chức lồng ghép các hoạt động phòng chống mù lòa vào việc thực hiện các văn bản qui phạm liên quan:

+ Thông tư số 96/2018/TT-BTC ngày 18/10/2018 của Bộ Tài chính quy định quản lý và sử dụng kinh phí chăm sóc sức khỏe ban đầu cho người cao tuổi tại nơi cư trú; chúc thọ, mừng thọ; ưu đãi tín dụng và biểu dương, khen thưởng người cao tuổi

+ Thông tư 35/2011/TT-BYT ngày 15/10/2011 của Bộ Y tế về hướng dẫn chăm sóc sức khỏe người cao tuổi.

+ Thông tư 23/2017/TT-BYT ngày 15/5/2017 của Bộ Y tế hướng dẫn việc lập hồ sơ theo dõi sức khỏe, khám sức khỏe định kỳ theo độ tuổi cho trẻ em; tư vấn chăm sóc sức khỏe và dinh dưỡng cho phụ nữ mang thai và trẻ em.

+ Thông tư 13/2016/TTLT-BYT-BGDĐT ngày 12/5/2016 của Bộ Y tế, Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định về công tác y tế trường học.

- Xây dựng và ban hành quy chế phối hợp giữa các ban, ngành liên quan: Phối hợp giữa Ngành Y tế với Giáo dục và Đào tạo và Hội Người cao tuổi... để triển khai các hoạt động phòng chống mù lòa.

- Xây dựng hệ thống thông kê về dữ liệu phòng chống mù lòa để phục vụ cho việc lập kế hoạch, đánh giá kết quả hoạt động, đánh giá thực hiện các mục tiêu khi thực hiện kế hoạch. Đưa các dữ liệu phòng chống mù lòa, các bệnh gây mù vào quản lý trong hệ thống Quản lý sức khỏe toàn dân. Thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học liên quan đến tình trạng mù lòa: Nguyên cứu tỷ lệ mù lòa trên địa bàn tỉnh, nghiên cứu về nhu cầu chăm sóc nhãn khoa...

- Sở Y tế chỉ đạo phối hợp các chương trình y tế liên quan đến hoạt động phòng chống mù lòa: Dinh dưỡng và Vitamin A, bệnh đái tháo đường, quản lý bệnh nghề nghiệp, quản lý sức khỏe học sinh... để tăng hiệu quả hoạt động phòng chống mù lòa.

2. Phát triển hệ thống chăm sóc mắt ở các tuyến

Nâng cao chất lượng và kỹ năng cho các cơ sở chăm sóc mắt tại tuyến tỉnh, tuyến huyện và tuyến cơ sở nhằm cải thiện phạm vi, chất lượng và tính bền vững của các dịch vụ chăm sóc mắt.

2.1. Tuyến tỉnh:

- Bệnh viện Mắt: Là Bệnh viện chuyên khoa tuyến cuối trên địa bàn tỉnh, đầu tư hoàn thiện cơ sở hạ tầng, trang thiết bị y tế để triển khai các kỹ thuật chuyên sâu về nhãn khoa, chịu trách nhiệm chuyển giao kỹ thuật nhãn khoa cho tuyến huyện.

- Phát triển Khoa Mắt tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh và Bệnh viện Đa khoa khu vực Triệu Hải: Đầu tư nhân lực, trang thiết bị để triển khai các kỹ thuật nhãn khoa, tham gia chuyển giao kỹ thuật cho tuyến huyện.

- Đào tạo cán bộ chuyên sâu ở một số lĩnh vực như: Phẫu thuật phaco, bệnh glôcôm, bệnh võng mạc đái tháo đường, tật khúc xạ, chuyên khoa mắt trẻ em, bệnh kết giác mạc...

2.2. Tuyến huyện:

- Các Trung tâm y tế cấp huyện đều có phòng khám mắt, khám khúc xạ, được trang bị thiết bị nhãn khoa cơ bản. Tất cả Trung tâm Y tế cấp huyện có ít nhất 01 bác sĩ, 01 điều dưỡng nhãn khoa và 01 kỹ thuật viên khúc xạ để có thể cung cấp các dịch vụ nhãn khoa cơ bản cho người dân, tổ chức khám và quản lý tật khúc xạ cho học sinh, tổ chức dịch vụ cung cấp kính thuốc.

2.3. Tuyến xã: Các Trạm y tế xã, phường, thị trấn có cán bộ được đào tạo chuyên khoa mắt để đảm nhiệm công tác cấp cứu nhãn khoa và chăm sóc mắt ban đầu, quản lý các bệnh mắt gây mù.

Xây dựng và nhân rộng các mô hình phòng chống mù lòa và chăm sóc mắt tại cộng đồng. Đào tạo đội ngũ nhân viên y tế thôn bản về chăm sóc mắt ban đầu, tuyên truyền, vận động người dân đi khám và điều trị các bệnh mắt để phòng chống mù lòa.

3. Tăng cường công tác truyền thông, giáo dục sức khỏe

- Tổ chức các hoạt động truyền thông trên các phương tiện thông tin đại chúng như Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh và hệ thống truyền thanh tại cơ sở để đưa các thông điệp truyền thông đến mọi tầng lớp nhân dân về chăm sóc mắt và khuyến khích tiếp cận các dịch vụ chăm sóc mắt tại địa phương.

- Tổ chức truyền thông thông qua các buổi sinh hoạt cộng đồng, sinh hoạt đoàn thể như Hội phụ nữ, Hội Người cao tuổi... dưới nhiều hình thức phong phú nhằm thay đổi các tập quán có hại về chăm sóc mắt, khuyến khích các hành vi chăm sóc mắt đúng cũng như tiếp cận các dịch vụ chăm sóc mắt tại địa phương.

- Lòng ghép truyền thông tật khúc xạ vào các hoạt động tại các cơ sở trường học, các buổi họp phụ huynh nhằm nâng cao nhận thức của học sinh và các bậc cha mẹ về phòng chống tật khúc xạ trong trường học.

- Tổ chức các chiến dịch truyền thông hưởng ứng *Ngày Thị giác thế giới, Ngày Glacom thế giới...* để thu hút sự quan tâm của toàn thể cộng đồng và các cấp chính quyền, đoàn thể về chương trình phòng chống mù lòa của địa phương.

4. Giải pháp chuyên môn, kỹ thuật, đào tạo phát triển nguồn nhân lực

- Đào tạo đội ngũ bác sĩ chuyên khoa mắt để đáp ứng nhu cầu công tác phòng chống mù lòa trên địa bàn tỉnh, phát hiện sớm và chẩn đoán các bệnh là nguyên nhân hàng đầu gây mù lòa như glôcôm, đục thủy tinh thể, bệnh võng mạc trẻ đẻ non và các bệnh về nhãn nhi, bệnh võng mạc đái tháo đường...

- Tăng cường bác sĩ đa khoa tuyến huyện lên tuyến trên đào tạo cập nhật các kỹ thuật khám, điều trị về nhãn khoa nhằm nâng cao năng lực cho tuyến huyện để khám, phát hiện và chuyển tuyến các bệnh về mắt.

- Mở các lớp tập huấn cho bác sĩ, điều dưỡng, kỹ thuật viên cập nhật kiến thức về chẩn đoán, điều trị trong nhãn khoa; mở lớp tập huấn nhân viên y tế học đường để khám sàng lọc tật khúc xạ cho học sinh của trường.

5. Tăng cường cơ hội tiếp cận của người dân với dịch vụ dự phòng, phát hiện sớm, điều trị và phục hồi chức năng mắt.

- Xây dựng hệ thống quản lý các bệnh về mắt xuyên suốt từ trạm y tế đến các trung tâm y tế huyện và các cơ sở tuyến tỉnh để kịp thời tư vấn hỗ trợ người dân tiếp cận các dịch vụ nhãn khoa. Đưa nội dung quản lý các bệnh về mắt vào trong hệ thống phần mềm quản lý sức khỏe toàn dân.

- Tổ chức các chiến dịch khám các bệnh về mắt tại các trạm y tế để phát hiện sớm, tư vấn và tiếp nhận điều trị cho người bệnh.

- Phối hợp với công tác quản lý sức khỏe học sinh, tổ chức các đợt khám quản lý thị lực cho học sinh các trường tiểu học và trung học cơ sở trên địa bàn tỉnh, kê đơn kính cho học sinh bị tật khúc xạ. Học sinh có tật khúc xạ được khám, tư vấn và theo dõi sử dụng kính ít nhất 1 lần/năm.

- Phối hợp với Hội Người cao tuổi để tổ chức truyền thông nâng cao nhận thức về chăm sóc mắt, tham gia khám phát hiện và can thiệp sớm các bệnh gây mù.

- Phối hợp với Hội Người mù để tổ chức quản lý các bệnh gây mù, điều trị các di chứng ở mắt cho người mù và từng bước triển khai thực hiện phục hồi chức năng thị giác cho người mù.

III. Kinh phí thực hiện:

Kinh phí thực hiện Kế hoạch được sử dụng từ các nguồn sau đây:

- Ngân sách nhà nước (Chi đầu tư, chi thường xuyên cho sự nghiệp y tế theo kế hoạch hàng năm).
- Nguồn vốn ODA.
- Nguồn vốn của các tổ chức, cá nhân trong nước, ngoài nước.
- Các nguồn vốn hợp pháp khác.

IV. Tổ chức thực hiện:

1. Sở Y tế

- Chủ trì, hàng năm xây dựng kế hoạch và triển khai công tác phòng, chống mù lòa trên địa bàn tỉnh. Phối hợp với các Sở, ban ngành, đoàn thể liên quan tham mưu UBND tỉnh ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn thực hiện các chính sách về công tác phòng chống mù lòa. Đưa các nội dung về phòng chống mù lòa vào trong Chương trình phòng chống các bệnh không lây nhiễm của tỉnh.

- Chỉ đạo các đơn vị trực thuộc có liên quan triển khai thực hiện các giải pháp phòng chống mù lòa, xây dựng kế hoạch kiện toàn và nâng cao năng lực hệ thống chăm sóc nhãn khoa, phát triển chuyên môn kỹ thuật trong lĩnh vực khám chữa bệnh - chăm sóc mắt, tổ chức các chiến dịch khám phát hiện sớm các bệnh mắt gây mù tại cộng đồng.

- Phối hợp với các cơ quan truyền thông tăng cường các hoạt động thông tin - giáo dục - truyền thông cho cộng đồng về: Kiến thức, thực hành chăm sóc mắt cho bản thân, gia đình và cộng đồng để phòng, chống các bệnh về mắt, phòng chống mù lòa.

- Tăng cường vận động các cá nhân, tổ chức trong và ngoài nước hỗ trợ kinh phí cho hoạt động chăm sóc mắt, phòng chống mù lòa, khuyến khích tổ chức các đoàn khám, chữa bệnh về mắt nhân đạo cho nhân dân trên địa bàn tỉnh.

- Tham mưu, tổ chức xây dựng mạng lưới chuyên khoa, thực hiện các kỹ thuật chuyên môn, nghiệp vụ, tổ chức tập huấn nâng cao năng lực chuyên môn cho bác sĩ, điều dưỡng, nhân viên y tế học đường.

- Phối hợp với Sở Tài chính, Sở Kế hoạch và Đầu tư xây dựng dự toán kinh phí đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị và các hoạt động phục vụ cho công tác phòng, chống mù lòa trên địa bàn tỉnh, trình UBND tỉnh xem xét, quyết định.

- Tổ chức sơ kết, tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm thực hiện kế hoạch và đề xuất đề điều chỉnh mục tiêu, nội dung kế hoạch cho phù hợp với tình hình thực tế của tỉnh.

2. Sở Tài chính

- Căn cứ khả năng cân đối ngân sách địa phương và các nguồn vốn khác tham mưu UBND tỉnh bố trí kinh phí thực hiện kế hoạch.

- Hướng dẫn việc sử dụng và quyết toán các nguồn kinh phí theo quy định hiện hành; giám sát việc sử dụng kinh phí đảm bảo đúng mục đích, có hiệu quả.

3. Sở Kế hoạch và Đầu tư

Phối hợp với Sở Y tế tham mưu UBND tỉnh đầu tư phát triển hệ thống nhân khoa trên địa bàn tỉnh, phát triển cơ sở hạ tầng cho Bệnh viện Mắt. Vận động các nguồn tài trợ trong và ngoài nước đầu tư cho chương trình.

4. Sở Nội vụ

Phối hợp với Sở Y tế xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, tuyển dụng cán bộ, công chức, viên chức nhằm nâng cao trình độ và đạt chuẩn theo quy định; rà soát hoàn thiện bộ máy tổ chức và nguồn nhân lực của các cơ sở khám chữa bệnh để tham gia các hoạt động phòng chống mù lòa tại các tuyến.

5. Sở Thông tin và Truyền thông

Hướng dẫn các cơ quan báo chí, cơ quan thông tin đại chúng trên địa bàn tỉnh tuyên truyền sâu rộng đến toàn thể cán bộ và nhân dân trong tỉnh về kế hoạch phòng chống mù lòa giai đoạn 2021-2025, nhằm nâng cao nhận thức, hiểu biết của người dân về chăm sóc mắt, khuyến khích người dân tiếp cận các dịch vụ chăm sóc mắt tại địa phương; xây dựng các chuyên trang, chuyên mục, tăng thời lượng, dung lượng tuyên truyền đến mọi tầng lớp nhân dân trong tỉnh về kế hoạch phòng chống mù lòa.

6. Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh, Báo Quảng Trị

Tổ chức tuyên truyền, xây dựng các chuyên trang, chuyên mục, các tin bài về Kế hoạch phòng, chống mù lòa giai đoạn 2021-2025, để nâng cao nhận thức và khuyến khích người dân tiếp cận các dịch vụ chăm sóc mắt tại địa phương.

7. Sở Lao động - Thương binh và Xã hội

Tham mưu, triển khai thực hiện chính sách trợ giúp xã hội, an sinh xã hội cho đối tượng khiếm thị, người cao tuổi và các đối tượng bảo trợ xã hội về phòng, chống mù lòa.

8. Sở Giáo dục và Đào tạo

- Phối hợp với Sở Y tế trong việc đào tạo, bồi dưỡng cho nhân viên y tế và giáo viên về phát hiện sớm và dự phòng các bệnh mắt cho học sinh, đưa vào tiêu chí “Trường học nâng cao sức khỏe”.

- Phối hợp với ngành Y tế tham mưu đưa nội dung khúc xạ học đường vào Kế hoạch y tế trường học hàng năm trình UBND tỉnh phê duyệt.

- Chỉ đạo các cơ sở giáo dục phối hợp với y tế cơ sở tổ chức khám sức khỏe định kỳ cho học sinh, trong đó có nội dung khám tật khúc xạ cũng như phát hiện và chăm sóc các bệnh mắt khác cho học sinh; thống kê, quản lý tốt tình trạng tật khúc xạ học đường.

9. Bảo hiểm Xã hội tỉnh

- Có kế hoạch phát triển và bao phủ bảo hiểm y tế cho người dân, đặc biệt là đối tượng người cao tuổi để bảo đảm công tác khám, điều trị các bệnh liên quan đến nguyên nhân mù lòa từ nguồn bảo hiểm y tế.

- Phối hợp với các cơ sở y tế để tăng cường khả năng tiếp cận của đối tượng bảo hiểm y tế với dịch vụ phát hiện, điều trị, phục hồi chức năng mắt.

- Phối hợp với các cơ sở y tế để triển các kỹ thuật mới nhãn khoa nhằm tăng cường phát hiện và điều trị sớm các bệnh nhãn khoa gây mù cho các đối tượng bảo hiểm y tế.

10. UBND các huyện, thị xã, thành phố

- Chỉ đạo Phòng Y tế, Trung tâm Y tế phối hợp với các phòng, ban chức năng và các đơn vị liên quan xây dựng kế hoạch và triển khai các hoạt động phòng chống mù lòa trên địa bàn.

- Chỉ đạo Trung tâm y tế huyện kiện toàn và xây dựng hệ thống chăm sóc nhãn khoa; phối hợp với các cơ sở y tế chuyên khoa mắt tuyến tỉnh tổ chức khám sàng lọc tại cộng đồng để phát hiện, tư vấn và điều trị sớm các bệnh liên quan đến nguyên nhân mù lòa.

- Chỉ đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo phối hợp với Trung tâm y tế tuyến huyện tổ chức thực hiện tốt hoạt động khúc xạ học đường.

- Bố trí kinh phí đầu tư và kinh phí hoạt động thường xuyên để đảm bảo thực hiện kế hoạch phòng chống mù lòa tại địa phương. Hàng năm, tiến hành tổng kết đánh giá kết quả thực hiện và báo cáo kết quả về UBND tỉnh theo quy định.

11. Đề nghị Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh, Liên đoàn Lao động tỉnh, Hội liên hiệp Phụ nữ tỉnh, Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh, Hội Nông dân tỉnh, Hội Người cao tuổi của tỉnh:

Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức của đoàn viên, hội viên và nhân dân về kiến thức chăm sóc mắt, phòng chống mù lòa cho bản thân, gia đình và cộng đồng. Trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ tham gia hỗ trợ ngành Y tế tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch từ cấp tỉnh đến cấp huyện, cấp xã.

Giao Sở Y tế hướng dẫn, đôn đốc triển khai thực hiện kế hoạch. Báo cáo kết quả thực hiện về UBND tỉnh theo đúng quy định./.

Nơi nhận:

- Bộ Y tế;
- Chủ tịch, các PCT UBND tỉnh;
- Các cơ quan, đơn vị, địa phương tại Mục IV;
- Lưu: VT, VX. *pho*

TM. ỦY BAN NHÂN DÂN
KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH

Hoàng Nam

